

Lapin kullan kimallus ei himmene: Kittilän-kaivos porskuttaa, kaivajat löytävät isoja hippuja ja maan uumenissa on kymmeniä esiintymiä

Keski-Lapissa arvioidaan olevan vielä kymmeniä kultaesiintymiä. Kittilän kaivos jauhaa täysillä, ja pienkaivajat löytävät isoja hippuja.

Kulta
15.2.2018 klo 14:29

Janne Toivonen
[@jannetoivonen](#)

Kullankaivajat tekivät viime vuonna Lapissa melkoisia löytöjä. Suomen sadan suurimman kultahipun listalle tuli peräti kahdeksan uutta nimeä.

Isoin oli Mika Telilän ja Pekka Postilan Lemmenjoelta löytämä *Ukkoäjijh*-nimiseksi ristitty hippu, joka painoi 228 grammaa. Se on kautta aikojen Suomen viidenneksi suurin kultahippu.

– Sieltä se heti loisti kirkkaana silmiin rännistä, ei tarvinnut kuin poimia pois. Kyllähän se hetken tuntui hyvältä, mutta sitten työnsin sen taskuun ja hommat jatkuivat, Mika Telilä sanoo.

Löytäjä kertoo asiasta kylmämäisesti, sillä hippu on varovasti arvioiden noin 50 000 euron arvoinen. Kullan hinta on nyt 35 euroa grammalta, mutta isot hiput ovat niin harvinaisia että niiden grammahinta on moninkertainen. Sadan gramman hipusta voi saada 20 000 euroa, Telilä laskee.

Seppo Mauno näytti risteilyväelle viime kesän saalistaan. "Sykähdys tulee aina, kun tämänkokoisia hippuja tulee näkyviin", Mauno sanoo perinteisesti lapiolla kaivamistaan 30- ja 13-grammaisista hipuista. Mikko Koski / Yle Seppo Mauno puolestaan kaivoi lapiolla kaikkien aikojen 97. suurimman hipun *Siiin*.

– Viime kesänä sain yhteensä yli 200 rammaa. Lapin kairassa se on perkeleen hyvin, Mauno sanoo.

Suurimpaan hippuun jäi vielä matkaa. Evert Kiviniemen vuonna 1935 Inarin Laanilasta löytämä *Evert*-hippu painaa margariinipaketin verran eli 392,9 grammaa ja löytyy nyt monialayhtiö Wihurin pääomistajan, miljardööri Antti Aarnio-Wihurin kokoelmasta.

– Mun mielestäni hiput ovat kauniita, erikoisia ja ainutlaatuisia. Ajattelin aikanaan, että ne voisivat olla mukava keräilykohde. Kulta on myös helposti rahaksi vaihdettavaa ja menee pieneen tilaan, sitä on helppo pitää varastossa, Aarnio-Wihuri kertoo.

Aarnio-Wihuri on Suomen kenties tunnetuin kultakeräilijä. Hänen kokoelmassaan on pitkälti yli sata hippua Lapin eri kultamailta.

Viikonloppuna osa niistä oli poikkeuksellisesti esillä, kun Telilä, Mauno ja yli 300 muuta kullankaivajaa kokoontuivat Lapin kullankaivuun 150-vuotisjuhlaristeilylle.

Kulta kiinnostaa aina. Osa Antti Aarnio-Wihurin kultakokoelmasta oli viikonloppuna näytillä Lapin kullankaivuun 150-vuotisristeilyllä. Mikko Koski / Yle

Kulta porskuttaa taas maailmanmarkkinoilla

Kulta on pienelinkeidon ja harrastuksen lisäksi raaka, suuri ja ajankohtainen bisnes.

Maailmantalous kasvaa, ja erityisesti Kiina ja Intia janoavat kultaa sekä status- että sijoitusmielessä.

Kysyntä on nostanut hintoja, sillä kultaa on maailmassa verraten vähän eli siitä on aina krooninen pula.

Sijoittajat pitävät kultaa hyvänä suojaotteena siltä varalta että talouskasvu sakkaa, osakemarkkinat romahtavat tai dollari heikkenee.

– Hinta on noussut aika tavalla varsinkin tämän vuoden alusta lukien. Kultaan sijoitetaan edelleen aika tavalla, se on vaihtoehto valtioillekin säilyttää varallisuutta. Kultaan uskotaan, analysoi Kaivosteollisuus ry:n toiminnanjohtaja Pekka Suomela.

Lapista löytämättä vielä jopa kymmeniä esiintymiä

Suomi ei ole buumista sivussa, vaan päinvastoin Euroopan halutuimpia kohteita.

Metalleja Suomesta etsiviä yhtiötä on jo 60, mikä on noin 20 enemmän kuin muutama vuosi sitten, arvioi valvovan viranomaisen eli Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin ylitarkastaja Ilkka Keskitalo. Useissa hankkeissa kulta on mukana joko pää- tai sivutuotteena.

– Käyrät ovat kääntyneet maailmalla ylöspäin, ja Suomessa todennäköisesti vielä vähän jyrkemmin ylöspäin, Keskitalo sanoo.

Suomen kultapotentiaali on houkutteleva. Kaikkia kultaesiintymiä ei suinkaan ole vielä löydetty, ja Keski-Lapin vihreäkivivyöhyke on etsintöjen polttopisteessä. Siellä sijaitsee myös Euroopan suurin kultakaivos eli Agnico Eaglen Kittilän-kaivos.

Kansainvälisillä malminetsintäpäälliköillä on vahva näkemys, että Keski-Lapista on löytymättä vielä useita kymmeniä esiintymiä.

ILKKA KESKITALO, YLITARKASTAJA, TUKES

– Lapin vihreäkivivyöhyke on kallioperältään vastaava kuin maailman muut vihreäkivivyöhykkeet. Ne on tutkittu huomattavasti Lappia tarkemmin, ja niistä on löytynyt valtavia määriä kultaa, Keskitalo sanoo.

– Mitä olen keskustellut niin kansainvälisillä malminetsintäpäälliköillä on vahva näkemys, että Keski-Lapista on löytymättä vielä useita kymmeniä esiintymiä.

Kittilän kaivokselle taas iso investointi

Alan teollisuus on takonut viime vuosina Lapissa ennätyslukemia. Kittilän kaivos tuotti vuonna 2015 noin 5 500 kiloa ja vuonna 2016 vieläkin enemmän, 6 300 kiloa.

Kanadalaisomisteinen Agnico Eagle [julkisti tänään torstaina](#) investoivansa peräti 160 miljoonaa euroa lisää Kittilän kaivokseen. Lisäksi julkistettiin vuoden 2017 tuotantomäärä, 6 100 kiloa. Yhtiö on yksi maailman suurimmista kullantuottajista.

Suomen isoista metallikaivoksista vain Kemin kromikaivos ja Talvivaaran Terrafame ovat suomalaisomistuksessa – kaikissa muissa toimija on ulkomainen yhtiö, joka maksaa Suomeen palkat ja yhteisöverot.

Siitä, antaako Suomi kaivattaa arvometallinsa alennushintaan, on kiistelty vuosikaudet.

(
s
i
i
r
r
y
t

t
o
i
s
e
e
n

p
a
l
v
e
l
u
u
n
)

Esimerkiksi yritysvastuuta tarkkaileva Finnwatch-järjestö arvioi toissavuonna [raportissaan](#), että "näyttää siltä, että Suomi luovuttaa malmit halvalla". Kaivosala taas on puoltanut toimintavapautta muun muassa siksi, että Suomessa ei ole ollut riittävästi omia pääomia ja yhtiöitä kaivosten perustamiseen.